

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»
Протокол № 7 від «30» серпня 2016 р.
Голова Вченої ради

_____ І.Є. Цепенда

**ОСВІТЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ)»**

Другий (магістерський) рівень

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (історія)
Спеціалізація	Середня освіта (історія)
Кваліфікація	Історик, викладач

ВНЕСЕНО

Кафедра історії України
Протокол від «25» травня 2016 р. № 13
Завідувач кафедри _____

ПРОЕКТНА ГРУПА

Керівник (гарант) _____ Котик Т. М.

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою Факультету історії,
політології і міжнародних відносин
Протокол від «30» червня 2016 р. № 12
Голова вченої ради _____

Члени групи: Райківський І. Я.
Власов В. С.
Королько А. З.

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора від «31» серпня 2016 р.
№ 44/06-06

ВВЕДЕНО У ДІЮ З «1» вересня 2016 р.
Навчально-методичний відділ
Начальник _____

м. Івано-Франківськ, 2016

Освітньо-професійна програма

Середня освіта (історія)		
Обов'язковий блок		
Тип диплому та обсяг програми	Диплом магістра, 90 кредитів ЄКТС	
Вищий навчальний заклад	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», факультет історії, політології і міжнародних відносин, кафедра історії України	
Рівень програми	FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7-й рівень, НРК України – 7-й рівень	
A	Мета (цілі) освітньої програми: підготовка висококваліфікованих фахівців з історичної галузі для праці у загальноосвітніх навчальних закладах, що володіють знаннями з історії України, всесвітньої історії, методики викладання історії, краєзнавства; здатних оволодіти ключовими теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, застосовувати набуті знання для збереження та використання культурного спадку, вирішення актуальних проблем сьогодення, виробити навички виявлення, опрацювання та інтерпретації історичних джерел в навчально-освітньому процесі. Надати студентам інформацію з історії з акцентом на критичному мисленні та практичних навичках дослідження, розвитком компетентностей, необхідних для комунікації, кооперації, поширення інформації та менеджменту проектами.	
B	Характеристика програми	
1	Назва галузі знань та спеціальності	Освіта/Педагогіка. Середня освіта (історія)*
2	Фокус програми	Загальна. Акцент на забезпеченні підготовки професійних здібностей, здатності генерувати нові ідеї, володінні базовими знаннями і необхідними майбутньому фахівцеві компетенціями праці у загальноосвітніх навчальних закладах, опануванні інноваційними технологіями навчання з історії, набутті навичок використання теоретичних знань у практичній педагогічній діяльності, спроможності моделювати ситуації, прогнозувати можливі наслідки педагогічних впливів на особистість вихованця. Проектування і здійснення освітнього процесу з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості.
3	Орієнтація програми	Освітньо-професійна.
4	Особливості програми	Міждисциплінарна та багатoproфільна підготовка фахівців – вчителів історії в загальноосвітніх навчальних закладах. Програма базується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності історичної освіти, проблеми історичного навчання учнів як загальноосвітніх, так і вищих навчальних закладів, традиційні та інноваційні підходи до їх вирішення.
C	Складові професійної компетентності	
	Управлінська (C1) – здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни	
	Дослідницька (C2) – здатність формулювати та вдосконалювати важливе дослідницьке завдання, для її вирішення збирати необхідну інформацію та формулювати висновки, які можна захищати в навчально-методичному і науковому контексті	
	Проектувальна (C3) – здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчальному процесі	

	Організаційна (C4) – здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі; працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства; здійснювати наукову полеміку та спілкування державною та іноземною мовами
	Контрольна (C5) – здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя
	Дидактична (C6) – здатність у навчальному процесі якісно подавати основні історичні процеси та події з всесвітньої історії та історії України та їх взаємозв'язок, сучасні дискусії на цю тему і напрями досліджень
	Фахово-історична (C7) – здатність у навчальному процесі відтворювати багатогранні аспекти минулого людства на сучасній теоретичній і методологічній основі, правильно їх інтерпретувати
	Діагностична (C8) – спроможність діагностувати й оцінювати рівень розвитку, досягнення та освітні потреби особистості з вивчення історії, володіти теорією та методологією історичної науки; застосування методів та принципів історичної науки в загальноосвітньому навчальному процесі. Діагностика поширюється на ситуації, що відображають предмет професійної діяльності, проекти, програми в освітній діяльності
	Інформаційно-аналітична (C9) – здатність до збору, обробки, збереження, продукування і передачі професійно важливої інформації з метою її використання в рамках професійного, дослідницького контенту; здатність в навчально-методичному процесі презентувати написані тексти та робити презентації усно різного обсягу й складності, рідною мовою чи іншою, потрібною для області спеціалізації; формування умінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті управлінського завдання або проблеми, що вирішується
	Лінгвістична (C10) – здатність отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою
	Комунікативна (C11) – здатність використовувати в професійній діяльності усне та писемне мовлення державною та іноземними мовами
D	Результати навчання
1	Здатність виявляти і аналізувати факти, явища, процеси, поняття і терміни, що характеризують цілісність історичного процесу минулого (C6, C7)
2	Здатність в навчально-методичному процесі презентувати написані тексти та робити презентації усно різного обсягу й складності, рідною мовою чи іншою, потрібною для області спеціалізації (C3)
3	Здатність проводити комплексний пошук історичної інформації у джерелах різного типу, критично аналізувати історичні джерела (C2, C6)
4	Уміння і навички роботи з науковими джерелами, стисло висловлюватися і передавати спеціалізовану інформацію (C7, C9)
5	Уміння систематизувати різносторонню історичну інформацію на основі власних уявлень про спільні закономірності історичного процесу (C6, C7)
6	Уміння аналізувати історичні документи та історико-географічні тексти з різних періодів, контекстуалізувати їх правильно в письмових звітах (C9)
7	Здатність запам'ятовувати і відтворювати наукову періодизацію і характеристики основних етапів розвитку української і світової історії, основні тенденції і закономірності історичного поступу в конкретні історичні періоди (C7, C8)
8	Уміння створювати ефективний алгоритм розподілу обов'язків між членами дослідницької групи (C1, C4)
9	Уміння створювати належну продуктивну атмосферу, мотивувати, стимулювати, координувати та регулювати професійну діяльність, вибирати з наявної інформації ту, що необхідна для вирішення конкретного практичного завдання (C1, C4)
10	Здатність до організації спільної діяльності і міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу (C4, C11)

11	Здатність працювати в групі продуктивно, відіграючи провідну роль в окремих випадках, головуючи під час дебатів та дискусій у національно-патріотичній, міжнародній та мультикультурній групі (C4)
12	Здатність використовувати іноземні мови для здійснення інформаційно-пошукової, аналітичної та комунікативної професійної діяльності (C10, C11)
13	Спроможність регулювати й оцінювати рівень розвитку, досягнення та освітні потреби особистості з наряду підготовки, на практичному рівні впроваджувати їх в життя (C8)
14	Здатність використовувати основи теорії і методології освіти у професійній діяльності, проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості (C3, C5)
15	Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності (C5, C9)
16	Уміння використовувати на практиці програмно-технічні засоби інформатики та сучасні інформаційні системи і технології (C3, C9)
17	Здатність використовувати іноземну мову в практичній діяльності за спеціальністю (C3, C11)
18	Уміння використовувати нормативно-правову базу з питань охорони праці, організовувати дотримання вимог безпеки праці учасникам трудового процесу (C1, C9)
19	Здатність дотримуватися дисципліни та санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу (C1, C4)

Е *Перелік навчальних дисциплін та їх аноматії ***

№ п/п	1. Цикл загальної підготовки	Кредити ЕКТС	Семестр
1.1 Обов'язкові дисципліни			
1	Іноземна мова (англ.)	6	1, 2
2	Методологія та організація наукових досліджень	3	1
3	Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача	3	2
1.2 Вибіркові дисципліни			
4	Економічна історія України	3	1
5	Україна в зарубіжних політичних доктринах і стратегіях XX – XXI ст.	3	1
2. Цикл професійної підготовки			
2.1 Обов'язкові дисципліни			
2.1.1 Теоретична підготовка			
6	Історіографія історії України	3	1
7	Історіографія всесвітньої історії XX – поч. XXI ст.	3	1
8	Філософія та методологія історії	3	1
9	Історіографія історії зарубіжних слов'ян	3	1
10	Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі	3	3
11	Атестація	3	3
2.1.2 Практична підготовка			
12	Виробнича практика	12	3
13	Підготовка магістерської роботи (в т. ч. науково-дослідна практика)	15	
14	Курсова робота	3	2
2.2 Вибіркові дисципліни			
2.2.1 Дисципліни за вибором ВНЗ			
15	Методика екскурсійної роботи	3	2
16	Історія релігії і церкви в Україні	3	3
2.2.2 Дисципліни вільного вибору студента			
17	Інноваційні технології на уроках історії	3	2
18	Центрально-Східна Європа у світових війнах	3	2
19	Проблеми імперій у новітні часи	3	2
20	Історія української науки в Галичині XIX – початку XX ст.	3	2
21	Актуальні проблеми військової історії України	3	3
22	Гендерні студії: здобутки української та зарубіжної історіографії	3	3

23	Державотворчі процеси в слов'янських країнах	3	1
24	Нацистський окупаційний режим в Україні (1941-1944): проблеми методології та історіографія	3	1
25	Українська національна еліта на шляху до здобуття державної незалежності	3	1
26	Актуальні проблеми становлення української еліти ранньомодерної доби	3	1
27	Проблеми слов'янознавства в історичних дослідженнях XIX – XX ст.	3	3
28	Актуальні проблеми історії Польщі	3	3
29	Азіатсько-тихоокеанський регіон в міжнародних відносинах і світовій політиці: історія, історіографія і джерела	3	2
F	Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) та результатами навчання (компетентностями)		
	Матриця зв'язків подається в окремій таблиці (таблиця 1)		
G	Форми організації та технології навчання		
	організаційні форми: <i>колективне та інтегративне навчання тощо</i> технології навчання: <i>пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці) тощо</i>		
H	Форми та методи оцінювання результатів навчання		
	<i>види контролю</i>: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль Система методів оцінювання складається із трьох видів контролю: поточного та підсумкового. Поточний контроль включає: - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних консультативних проектів, звіти про практику, письмові есе, контрольні роботи, курсові роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту/ заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студентів. Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний: - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і семінарських занять; - приймати активну участь в роботі на семінарських заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні семестрові завдання. <i>форми контролю</i>: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, есе, підсумкова атестація – державний іспит зі спеціальності та захист бакалаврської роботи. <i>оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється</i> за чотирибальною шкалою – (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”) і вербальною – (“зараховано”, “не зараховано з можливістю повторного складання” та “не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”).		
	Рекомендований блок		
J	Вимоги до вступу та продовження навчання		

	– сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти (ЗНО) : 1) іноземна мова 2) для інших спеціальностей фаховий іспит зі спеціальності. – заява на ім'я ректора університету; – диплом бакалавра, спеціаліста чи магістра; – медична довідка форма 086-У; – фотокартки 3×4 см.
	Вимоги до вступників високі навчальні досягнення (загальний рейтинг студента); – інтерес до історії; – бажання отримати високий рівень професійної підготовки; – готовність розвивати уміння і навички у вивченні історичних процесів; – здатність бути успішним в умовах конкурентного середовища; – інтерес до кар'єри історика; – бажання будувати кар'єру у сфері освіти.
К	Підтримка студентів (система тьюторства, гранти тощо)
	Система кураторства академічних груп, науково-освітня гурткова робота, всеукраїнські і міжнародні програми науково-освітньої і науково-дослідної підготовки, програми обміну та академічної мобільності студентів
L	Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу
	Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій
	Підтримка студентів з особливими потребами, медичні та консультаційні послуги, профорієнтаційні послуги
	Інформаційний пакет спеціальності
	Бібліотека: – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; – консультування працівниками бібліотеки
	Навчальні ресурси: – довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; – продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; – доступ до електронних журналів; – доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; – доступ до електронного навчального середовища Moodle; – технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу
	Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій
	Персональне консультування
M	Працевлаштування та продовження освіти

1	Працевлаштування	– асистент; – викладач вищого навчального закладу; – вчитель середнього навчально-виховного закладу; – молодший науковий співробітник, науковий співробітник; – інспектор-методист; – педагог-організатор; – молодший науковий співробітник (в інших галузях навчання); – історик (політика); – історик (суспільні відносини); – керівник гурткової роботи у середньому навчально-виховному закладі; – керівник гурткової роботи у Центрі туризму і краєзнавства учнівської молоді; – працівник Центру роботи з обдарованою учнівською молоддю; – методист-консультант відділу освіти в державних органах влади; – консультант з питань історії.
2	Продовження освіти	Навчання за програмами: 8 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 8 рівня EQF-LLL
N	Механізм внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	
Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів: анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін; щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів); періодичне оновлення освітньої програми; програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу; періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; постійний моніторинг прогресу студентів; перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями; повторне оцінювання щонайменше 80 % робіт; моніторинг статистики працевлаштування випускників		
Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання: – Комісія науково-методичної ради факультету з питань якості освітнього процесу; – Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти; – Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти		
Забезпечення зворотного зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду – відповідальні особи кафедр по роботі з випускниками; – оцінювання якості викладання навчальних дисциплін студентами; – вихідне анкетування щодо якості програми; – неформальні зустрічі та соціальні контакти зі студентами; – участь студентів у проектуванні змісту освітніх програм		
Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами; система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу; участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозіумах; висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях; навчання в аспірантурі та докторантурі; відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам; установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів; наставництво молодих викладачів та викладачів-стажерів		
P	Індикатори якості освітньої програми	

- відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми;
- рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості;
- показник працевлаштування випускників за фахом;
- акредитація освітньої програми незалежною міжнародною агенцією;
- показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою.

При створенні цієї програми були використані такі джерела:

Закон України «Про вищу освіту» та інші нормативно-правові документи України в галузі вищої освіти;

Стандартизовані описи предметних галузей вищої освіти у сфері міжнародних економічних відносин;

Розроблення освітніх програм : метод. рекомендації Академії педагогічних наук України / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова ; за ред. В. Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 108 с.;

Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Примітки:

*згідно з Переліком галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266);

** анотації навчальних дисциплін наведено у пояснювальній записці до навчального плану

Таблиця 1 – Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами та результатами навчання (компетентностями)